Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 730 NGÀY THỨ SÁU 6 FÉVRIER 1920—NGÀY 17 THÁNG MƯỜI HAI ANNAM NĂM (Kỷ-vị) NAM THỨ 13

Lục Tỉnh Tân Văn

聞新省六

Adm. Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 152-155 (1er Etage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm. . . . . 6$00
Sáu tháng. 3 50
Ba tháng. 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ . . . . . 0$05
TÉLÉPHONE N° 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : Bắc-kỳ, Lào, Đại-Pháp và thuộc địa.
Một năm. . . . . 7$00
Sáu tháng. 4 00
Ba tháng. 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal. à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Đâu là dân vọng.*
2. — *Hội nghị thành phố.*
3. — *Bạc cắt hút.*
4. — *Bãi trường.*
5. — *Pháo « Đập »:*
6. — *Xe hơi xuống ruộng.*
7. — *Hát nói (hát ả-đào).*
8. — *Gộ chà.*
9. — *Tiệc mừng.*
10. — *Thông báo*
11. — *Nợ trần.*
12. — *Văn-uyển.*
13. — *Tiểu đàm.*
14. — *Hướng truyền*
15. — *Nhàn đàm.*

ĐÂU LÀ DÂN VỌNG

(Tiếp theo)

« Kỳ báo trước lão có luận về bốn điều dân vọng trong cuộc ích chung cho dân tộc, lão hứa kỳ tới sẽ phân rành sở vọng của mấy bực dân Annam. Nghĩ vì bốn điều dân vọng nói trước đó lấy làm trọng trong chỗ tương lai sửa dân chúng, cho nên lão xin đình việc giải tiếp các điều trong ước của dân ta, đặng mà giải quyết bốn điều dân vọng ấy ra cho rành, ngỏ đặng trong có Chánh-phủ ngoài có mấy ông Hội-đồng thương nghị đặng mà sắp đặt cho vừa lòng dân quốc.

« Trong các nước bên Viễn-đông nầy chẳng có nước nào mà dân ham học vấn, trọng văn-chương hơn dân Annam ta. Bởi đó con nhà Annam sanh ra biết ăn nói đủ đều, biết đi biết chạy, thì đã cho đến thầy vỡ lòng mà học đạo thánh hiền. Lúc cựu trào, người có học thức thì mới đặng đứng vào bực thượng-lưu, còn dốt nát mà giàu có cho mấy chẳng ai yêu vì trong xã hội. Qua đến lúc tân trào mới lập, dân ta chưa rõ thấu tài trí người Langsa, chưa nhiễm đặng cái mầu nhiệm văn-chương Pháp-quốc, lúc đó hãy còn đeo đuổi theo mà học nho-văn, ít kể cho con đến trường tân trào mà học, sau lần lần dân ta thấy đặng tài trí của người Pháp rồi, thì mới chịu cho con mình thọ giáo, cho đến đỗi ngày nay, bao nhiêu trường Nhà-nước lập ra đều chật nức, con nít không còn sót một chỗ ngồi người người đều chen nhau mà cho con đi học.

« Hiện nay trường không đủ cho dân học. Nhà-nước phải thừa tánh ham học của dân mà lập trường thêm cho nhiều đặng mà khai hóa dân cho mau bước vào đường văn-minh như người Pháp vậy. Đây lão xin giải các đều khiếm khuyết trong cuộc giáo huấn, mà nhơn dân trông cho Nhà-nước chấn chỉnh lại cho chúng nó phỉ lòng sở nguyện.

Trước hết nói về trường sơ học.

Chư tôn cũng biết trong mỗi làng đều có một trường sơ học dạy con nít tập đọc tập viết chữ quốc ngữ, học bốn phép toán, học địa dư trong xứ, học lễ nghi phép tắc, học sơ đạo lý ở đời, học các môn đoan đầu về nhơn vật trong hoàn cầu, học lẽ luật thể lệ phép cai trị trong làng tổng v. v. Mãng trường sơ học rồi thì đứa con nít đã mở trí ra rồi, hết chỗ tối tăm mê mụi, lớn làm tên dân cũng đã đủ biết mà giữ bổn phận, với mình, với cha mẹ bà con anh em cô bác, cùng với người đồng chủng. Trong cuộc tranh đua mà ở đời cũng đã được thế mạnh hơn người tối tăm dốt nát.

« Ấy vậy trong một làng một trường sơ học dạy năm ba mươi học trò có đủ mà mở trí cho hết con dân trong làng chăng? Lão dám chắc là không đủ, mười phần chưa có được một. Dân Annam ta ước trông cho trường ấy lập thêm, khai rộng thêm nữa, đặng cho phần đông con nít trong làng được nhờ chút giáo hóa ấy. Chẳng những phải lo lập trường sơ học thêm mà thôi, mà lại còn phải lo chọn bổ thầy dạy cho đặng tấn phát nữa, những thầy giáo làng đều phải tăng lương lên, mà phải buộc mỗi thầy chẳng những là lo việc bổn phận dạy dỗ cho cần mẫn mà thôi, mà lại còn phải trao dồi tánh nết, giữ gìn thể diện đặng mà làm gương tốt cho học trò mình. Muốn cho thầy giáo giữ vẹn bổn phận mình thì trước hết cho tiền lương cho đủ mà lập bề thế ra mặt người trên trước trong làng, rồi lại cho đứng vào hàng hương chức, trong các cuộc lễ tại nhà công cùng đình miễu của làng, sắp đặt cho thầy giáo trong làng đặng thể thống như vậy rồi thì phải có giám-sát (chữ sát nầy cũng nghĩa là xét, đa !) đi xem xét, buộc phải cần mẫn bổn phận mình y như chỗ nhà nước cùng nhơn dân trông cậy. Trường lập thêm nhiều, thầy giáo siêng năng, lại còn phải cất trường cho rộng đặng cho con nít ở xa sớm tới học, trưa ở lại trường cho có chỗ nghỉ ngơi, nấu cơm ăn tại trường, chiều tối mới trở về nhà cha mẹ. Làm đặng vậy rồi thì trường sơ-đẳng đã đặng hữu ích cho phần đông con nít trong làng. Kỳ báo tới lão sẽ giải về trường sơ đẳng bực trên lập tại các phần tổng cùng các trường châu-thành lại tỉnh, phải lập thế nào cho học-trò thông minh sáng láng các trường làng có thể đến đó mà học tấn tới nữa.

L. T. T. V.

Hội-nghị Thành-phố

Hội nghị thành-phố Saigon mời bữa 9 Février nầy 9 giờ tối, nhóm ngoại lệ. Chưa rõ nhóm bàn định điều chi, sau rồi bổn-báo sẽ tiếp cho biết. Tùy vậy mà bổn-báo chắc kỳ nhóm nầy, ông Hội-Đồng hứa xin thêm cho một đôi giày với xin cho chức việc sở-tuần thành khỏi cạnh gát, ngày nọ đó, còn bận việc, chưa rảnh mà xin cho được. Chức việc Annam thuộc sở Tuần-thành chớ vội trông mà ốm-o rồi sanh lòng phiền trách.

Kỳ nầy không, kỳ tới cũng không; khóa nầy không được, ráng đợi khóa sau hứa nữa. Chịu khó đợi ngài mà!

Bạc cắt hút

Kỳ báo trước bổn-quán có ấn hành sự phân nàn rên xiết cả châu-thành Saigon về sự bạc cắt hút, làm cho ai nấy đều cực lòng mỗi khi phải mua chác, đi xe-kéo một hai cắt không có bạc vụn mà tiêu xài.

Nay bổn-quán mới đặng tin rằng nhà Banque đã phát giấy bạc hai cắt cho nhơn dân trong xứ thông dụng. Ngày nay đã có nhiều người có bạc giấy ấy. Thứ giấy hai cắt nầy là miếng giấy vuông nhỏ, thế cho bạc hai cắt lấy làm tiện lắm.

Được như vậy cũng đã đỡ ngặt, song chưa thấy phát giấy một cắt, có giấy nầy mới tiện mọi bề, nhứt là lúc gần Tết đây.

Bãi Trường

Les vacances

Năm nay, bãi trường Tết nhằm chiều 13 Février, qua tới 15 Mars, khai trường.

Múa Lân.

Nghe nói M. Nguyễn-văn-Dậu xin đặng phép múa lân trong ba ngày Tết đặng tỏ ý mừng vui về chiến thắng. Lân đi các đường đã có chỉ định và dùng một cái trống với thanh la mà thôi.

M. Dậu, trước Tết, đặng phép tập luyện ba ngày nơi phía đất trống đàng Chasseloup-Laubat.

Annam ráng mà vui chơi êm thấm, đừng có tranh hùng tranh bá với nhau làm gì cho mất vui lại làm mất lòng tin cậy.

Bá tánh Saigon trông cho M. Dậu giúp vui nên cuộc, mà đều giúp vui cho Langsa với Annam 1 hội, đừng có tham lợi mà đổi dời, khôn che miệng thế.

Pháo « Đập »

À há, mùa pháo Đập đã đến! Đôi ba chiếm một hộp mười cắm bịch, mất-mỏ gì mà chẳng mua chơi, lại nó là một thứ trái-phá để cho những kẻ vô lự vô ưu; quanh năm đều là ngày xuân, mua vui trong giây phút, nhứt là trẻ « *tuổi vàng* », nhịn miệng mua chơi cùng bạn tác. Nói vậy chớ cũng hiếm kẻ tuổi đã trộng đến, gặp lúc chợ đêm gần tết, quên danh quên phận, quên xuân nhà, mê mẩn theo xuân, hoặc là mượn vui trẻ làm vui già cũng chen bước lộn nhào, chẳng tường phận mình đã lớn. Năm nào cũng thế, hễ là có chợ đêm, nghe pháo-đập nổ thôi bôm-bôp, hoặc là đập xuống gạch, hoặc nhắm lưng người mà làm bia, làm cho người vô ý giựt mình, có khi bướm liền cho hoa giữa chợ nhìn, hoa bướm ngửa nghiêng cười cợt. Tuy vậy mà chẳng trách, vì phường hoa bướm là phường trăng gió, dầu mà có đem ra giữa chợ bắt quá là bia miệng người, làm gương xấu, chớ cũng chẳng chi phòng luận cho dài, ngặt một đều, hết vui với liễu ngõ, hết đờn với hoa tường, rồi nhắm tới bực người tử-tế mà liện cận, chẳng kể đờn bà có nết, làm cho nhiều khi sanh đều sanh chuyện. Chợ đêm thành ra một cuộc chi để cho người lui tới vui chơi, lộn xộn chẳng mua bán gì được cả. Bởi vậy mới có tiếng kêu nài, mấy năm trước Đốc-lý thành-phố cấm liền phát pháo hoặc là đốt pháo trong chợ. Vậy mà cũng chẳng ngăn cấm chợ tích. Năm nay, e sự và lẽ làm lộn xộn ấy sẽ tái lại nữa, vì kỳ tới kỳ, nên có [illegible] quan Đốc-lý nhắc tới [illegible] trước lại mà truyền cho [illegible] phòng ngăn ngừa

XÀ-BÔNG MẮT-XÁY
Tốt nhất cả Đông dương
Con ngựa một sừng
LA LICORNE
HAO-VINH Công-ty
(HÃNG ANNAM)
146 Rue Lefèvre, Saigon
AGENT EXCLUSIF

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đá thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi*

cho tiệt. Biết lo xa vậy cũng đáng khen, song theo như ý người Annam tưởng, năm nay dầu không cấm cũng không còn nghe còn thấy, vì Annam dịp Tết nầy đã thệ không dùng Pháo của chệc, không dùng Liễn của chệc, không mua cam hồng của chệc, không mua giầy bông giầy màu của chệc, không thèm mua giầy viết liễn của chệc, không mua giầy cung-hỉ của chệc vân vân .....

Nếu còn thấy có người mua pháo chệc mà đốt mà liễn, thì *người ấy là chệc hoặc con cháu của chệc, chớ phải Annam đâu*. Cớ ấy nên tôi dám nói, không cầm, Annam cũng không thèm đốt. Vậy thì lời nghị cấm liệng pháo đập trong chợ đó, nên rao truyền cho chệc biết, nhằm hơn.

Thơ-Sinh.

Xe hơi xuống ruộng

Sớm mai ngày 3 Février, xe hơi đưa bộ hành của M. P... T... ở Saigon đi Gocông, đi cũng thường chớ không mau lắm, vì đường dài 60 ngàn thước mà đi tới ba giờ đồng-hồ mới tới. Đi quá Cholon rồi, khỏi cây số bốn một đổi, vỏ bánh hữu phía trước vụt nổ. Vỏ nầy còn mới mà chẳng biết tại sao mà nổ, lại nhằm lúc ấy xe hơi né qua bên tả mà qua mặt một cái xe kiến chạy bên hữu. Người cầm bánh cũng tỉnh mà kềm bánh lại không kịp, xe phải nhào đầu xuống ruộng dựa lề đường. Cả phía trước đều chôn dưới bùn mà cũng may có một gốc cây cản lại, nếu không thì xe phải lật.

Trên xe có hai-mươi mấy người bộ hành thấy đều hoảng hốt (ai mà không hoảng?), tuy vậy mà không hại chi cho lắm, có ba người bị trầy trụa chút đỉnh mà thôi. Còn xe thì hư nhiều. Vè và hết thảy phía hữu đều hư bề, máy thì không sao. Hư hao ít nữa cũng tới 200 đồng. Cái máy thì chiều lại chở về Saigon, còn cái xe bỏ đó qua sáng bữa sau mới cho xe hơi trên nầy xuống kéo.

Như vậy thì không phải tại sốp-phơ, có lỗi chi đâu, mà không biết sao anh ta khử mất.

Đường Saigon-Gocông có nhiều chỗ khó đi lắm. Đã hẹp lại bồi bỗ không kỹ, có nhiều nơi quanh co rất hiểm nghèo lại thêm một nỗi qua cầu dốc là khác.

Nếu lâu nay không có sự rủi ro nào lớn hơn sự rủi ro nầy, ấy cũng là một đều lạ đó.

Hát nói (*hát à-đào*)

Cảnh xuân

Xuân sang hoa cỏ đua tươi,
Khoe màu quốc-sắc, nực mùi thiên-hương.

Tiết xuân tới hơi dương đầm-ấm, khi phát-sinh rẩy thầm trên cành, thử tập bay bướm mới uốn mình, muốn học nói oanh còn lạ tiếng. *Liễu hoàn cựu-lục oanh dọ tình* (1), *đào thi tân-hồng điệp vị tri* (2); hỏi đông-mày liễu xanh rì, đượm tàn-tuyết đầu non trắng xóa; buổi hòa-hú khí trời êm-ả, hội đạp-thanh xa mã dập-dìu; ngàn vàng một khắc xuân-tiêu!

Cảnh hè

Hè sang tận lửa càng cao,
Khúc cầ giải-uẩn lựa vào năm dây.

Vận ông (3) tiết vừa sang hạ, bình-đình vẻ hiệu-lệnh Trúc-đường; quanh ngôn tường lửa lựu phun hồng, rạng ngọc nước tàn sen nẩy lục. *Trì-đường tinh-tương tôn ông trúc* (4), *ly lạc tề khoe ít muội hoa* (5), buổi thừa-lương mấy khúc cầm-ca, trời đất cũng sinh-sinh trưởng-trưởng, hé mành ngọn nam-phong thoang-thoảng, người Hi-Hoàng ấu cũng dường nay; thú mâu dễ mấy ai thay!

Cảnh thu

Trời thu bảng-lảng xế chiều,
Chim về ngàn ổ, buồm treo sương vàng.

Sang thu-tiết hơi Kim hiu-hắt, mấm sen già lữa chửa phai hương. Sương pha chối cúc cánh hoa vàng, son nhuộm rừng thông cành lá đỏ. *Lãnh vũ như ti sầu chức dạ* (6), *Tình thiên tác chỉ nhạn thơ không* (7), đâu đâu một trận hảo-phong, trên cung Quảng xa đưa hương-quế. Trời biếc biếc nước xanh xanh một vẻ, khen thóa-công khéo vẽ nên đồ; một năm dễ mấy mùa thu!

Cảnh đông

Trời đông hơi giá như đồng,
Bút xe ngọn thổ, tơ trùng phiếm loan.

Sang đông-tiết hơi may lạnh-léo, hội bể-tàng chuyền máy âm-dương, trên lơi-thơi cánh nhạn che sương, dưới thấp-thoáng bóng ngư câu tuyết. *Lăng vân bích lập tùng thiên xích* (8), *nại tuyết hoàng lưu cúc sổ khoa* (9), ngoài ải-quan tuyết đọng sương pha, kẻ hào-kiệt chôn khê-kiếu đắc thú; điềm điềm trống chừng đình Sầu (10), phút tin xuân đã xẻ đầu cành; mới hay âm cực dương sanh!

Thợ trời ghen ghét

Thợ trời khéo nhẻ đa-đoan,
Cái đánh đã ghét, cái nhàn lại ghen.

Danh giả tạo-vật sở kị, ghét ghen chi ghét mái ghét hoài, lúc tuổi xanh chi khỏi cây tài, sức bay nhảy trường ra ngoài đào-chủ. Dầu trăng-hám trần-dao mấy độ, cũng trơ trở trích trích không nao. Càng phong-trần danh ấy càng cao, dám nghĩ thiên chơi hay ác thật. Đã mang tiếng ở trong trời đất, phải có danh gì với núi sông. Lúc trẻ trung nghĩ cũng đành lòng, cho đến nên. rày-rò cũng phải. Chẳng đợi đến tuần lão-đại, cuộc đời muốn việc đã vâng nhường, chút tình-tình chẳng dám coi thường, mùi hoạn-huống nếp phong-lưu đều gác sạch; đem thân-thế gởi miền toàn-thạch, trôn đường danh mua lấy cuộc nhàn, cớ sao còn gây mối thói ghen, bắt bè tiêu-lao hành-hạ mãi. *Khả quái lão-thiên đa đố thái* (1), trẻ chẳng thương mà già cũng chẳng tha; tức mình muốn hỏi cho ra.

(1) Cây liễu mới lại sanh như cũ, chim oanh còn yên lặng.

(2) Hoa đào mới nẩy đỏ, mà bướm-bướm chưa biết.

(3) Là vận sáu ông luật xây vần.

(4) Chôn bờ ao cây trúc mọc lên như là ông với cháu.

(5) Bên hàng rào hoa đều nở ra như là chị với em.

(6) Mưa nhỏ như sợi tơ dệt ban đêm, rất là sầu.

(7) Da trời sáng huấc như tờ giấy, đàn nhạn bay thành hàng chữ ở trên không.

(8) Cây thông cao ngàn trượng, gần chạm từng mây.

(9) Hoa cúc còn lưu lại mấy thứ quen chịu được khí lạnh.

(10) Họ Sầu trông mai trên đỉnh núi.

(11) Nghĩa là: quái lạ trời già vẫn hay có thói khen.

Rút trong N.P.

Cộ Chà

Năm nay cộ-chà coi có khác hơn năm ngoái một chút, song cũng nhỏ hơn mấy năm trước, xem tuồng như hai năm nay anh Bảy bị thất mùa vậy.

Cộ năm nay, có nhạc anh Tư giúp, là có rước ngũ-âm và bọn tài-tử Cao-miên giúp lễ trong mấy bữa thình tro-và cộ. Tuy anh Bảy với anh Tư không gần nhau, mà hiệp nhau được, là nhờ lòng dạ một máu, mặt mày một sắc. Coi cũng vui, nhứt là anh Bảy lên đồng bị gươm kim cùng mình dường như mọc chông gai đầy dẫy.

Nước nào thói nầy khó nỗi chê khen!

Có từ báo nói: Có đốt pháo bông, trông chẳng thấy, hỏi lại nghe người nói mới hay: Đốt pháo bên Ấn-Độ.

Không đốt ở Saigon, đốt bên Ấn-Độ, cũng nghĩa là có, không phải nói láo mà!

Tiệc mừng

Ông Trương-văn-Bền đắc cử nghị-viên quản-hạt Hội-đồng Saigon-Cholon-Giadinh-Gocông, mở tiệc mừng tại rạp hát mới Cholon, bữa 4 février, 8 giờ chiều.

Còn ông Nguyễn-kim-Đính đắc cử Hội-đồng thành-phố Saigon, bữa 7 février, cũng mở tiệc ăn mừng tại nhà, ở gần chùa Tập-phước,

Chưa biết phải M. Lê chủ-nhà hàng Nam-thuận-Phát lãnh soát lập tiệc nầy chăng? Ước phải chi ông Đính đãi tại nhà-hàng Nam-thuận-Phát Saigon thì hay hơn, vì hết thảy người bỏ thăm cử ông đều ở Saigon, nay ông đãi trong nhà, e đàng sá bất tiện cho người mà người phiền dạ.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:
Tisane Marquis de Bergey
Thử vừa
Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng
Rượu nầy có một mình hãng Denis frères *trữ mà thôi.*

Liễn trướng phúng điếu cải lương

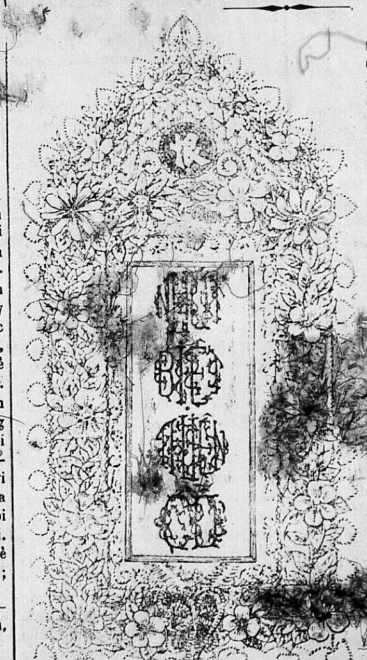

Bấy lâu người Annam thường dùng liễn đối của China mà đi điếu phúng tuy nhiều sắc huê hòe không đúng kiểu, nhưng vì có chút tình thân ái trang nhã trong mấy câu chữ, nên không bỏ được.

Đến nay tiệm bà Harel ở đường Catinat, môn bài 75 có bán đủ kiểu tràng hoa theo cách phương tây, có danh tiếng bấy lâu nay, mà nay lại dùng tràng hoa ấy mà phụ thêm chữ nho hay là chữ quốc-ngữ xem rất phải cách. Đã trách khỏi cái hoa hòe vô lý của kiểu China, mà lại giữ đặng mấy hàng chữ thân ái của phong tục của Nam ta.

Thấy một sự tân chế mà hiệp thời nghi, nên bổn quán kính xin bố cáo cho đồng nhơn rõ biết.

Hãng bà Harel lại có cậy đặng một người danh sĩ viết, các câu hoặc là bàn phúng, hoặc là câu đối điếu tang, rất hiệp theo tình cảnh mới người.

Vậy xin chư vị ai có muốn mua thì gởi thơ mà nói hết ý tứ của mình muốn dùng câu chữ làm sao, thì đều sẽ đặng như nguyện. Như chư vị có đi chơi Saigon, xin ghé tại nhà bà Harel, môn bài 75 đường Catinat, mà xem thì tường tất.

Ở đây bổn-quán có ấn hành cái kiểu thức cho khán-quan rõ thấy. Xung quanh thì bông như tràng hoa tây, còn ở giữa thì lại có bốn chữ « *Như biệt thiên cổ* ».

CHƯ VỊ HÚT THUỐC ƠI!

Vị nào muốn hút ống điếu hay là thuốc điếu cho khỏi bịnh hoạn, thì hãy mua thuốc (LE GLOBE) *Trái đất* mà dùng thì vô hại

Thuốc này có một mình hãng* Denis frères *trữ mà thôi

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(*Nouvelles du pays*)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . . 15 f. 35

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) : 7$20 tới 7$60.

NAM-KỲ

(*Cochinchine*)

Sài-gòn

Mất

Ông C... Quản-lý hãng «Est Asiatique Francais», ngụ tại nhà hàng «Continental», cớ bớt rằng ông làm mất một cái bóp phơi bằng da màu lông két, có chữ E.C., trong bóp có 150$00 và tờ giao kèo của ông làm với hãng.

Bộm á-phiện

Đêm 1er rạng mặt 2 février, lúc từ 2 giờ 15 phút tới 2 giờ 45 phút, quân tử nào không biết cạy cửa vô tiệm của bà đầm G... ở đường Norodom số 18, chọt hết 570 grammes á-phiện giá 106$50.

Kẻ gian bị bắt

Vâng lịnh quan Biện-Lý Saigon, sở Mật-Thám đã sai lính đến làng Phú-Nhuận và Hanh-thông-Xã mà tra xét vụ năm người đờn bà đêm kia ngồi xe bò đi chợ Saigon, dọc đường bị một lù gian cầm cây cầm hèo, chặn xe lại mà đánh giựt trang vật 72$50 và bạc 17$03. Bắt đặng tên Phạm-văn-Do, 35 tuổi và Nguyễn-văn-Ngọt, 24 tuổi, kẻ bị cướp đã nhìn mặt chắc hai tên ấy. Nay gian nhơn đương ngồi trong ngục chờ ngày lên án.

Trộm trâu

Hôm trước tên Phạm-v.-Hồ, là nông-phu ở làng Thái-bình-hạ (Giadinh) bị ăn trộm bắt hết 4 con trâu. Y dọ kiếm hết sức mà không ra. Cách ít ngày, tên Phạm-văn-Của, 33 tuổi, đến biểu tên Hồ đưa cho nó 20$00 nó đi chuộc dùm cho. Hồ nghe lời đưa bạc cho nó y số, nó bỏ túi rồi đi luôn, trâu không chuộc, bạc cũng không trả. Hồ bèn qui đơn tại Tòa mà đầu cáo, quan Biện-lý phú cho sở Mật-thám sai lính đến làng xét bắt đặng Phạm-văn-Của và bốn tên nữa là Phạm-văn-Mang, 24 tuổi, Hồ-v.-Hội, 23 tuổi, Phạm-văn-Thới, 21 tuổi và Phạm-văn-Coi 30 tuổi. Lính dẫc cả năm về bót, ông cò lấy khai báo nội vụ giải Tòa.

Nhảy xe lửa

Bữa 3 février, gần 12 giờ trưa, xe lửa nhỏ chạy mé sông, tới đầu đường Bourdais, tên Ng.-văn-Mạnh, 15 tuổi, buôn bán dạo, ngụ tại nhà thầy « xếp ga » đường Bonnard (trước Chợ mới) ở trên xe nhảy xuống trong lúc xe đương chạy. Nhảy xuống đất lại nhào vào một cái xe bò đương đi nơi đó của Trần-văn-Quí, 44 tuổi, ở làng An thạnh (Giadinh). Xe bò cán thằng ấy gãy chơn hữu và đùi tả. Chở lại nhà thuốc thí bó rịt rồi chở về nhà thương Cholon.

Tội nghiệp bà già

Có bà già kia tên Ng-thị-Huê, 69 tuổi không nhà cửa chi hết, thường bữa đi xin ăn. Bữa nọ đi đường Catinat, không biết tại đói quá hay là tại già yếu mà đương đi bả vùng té nhào nằm đó bất tỉnh nhơn sự. Nay đã chở vào nhà thương Cholon.

Đi lạc

Thầy Ng-v-S... là thơ ký tại phòng nhì dinh Hiệp-lý, ở đường hẻm Boland Garros, số 7, cớ rằng bữa 29 Janvier, lối 11 giờ trưa, thằng Thiệu 11 tuổi, gốc ở Dương-điền (Mytho), nay ở nhà thầy, nó đi ra ngoài chợ, lộn xộn một hồi nó lạc đường đi mất, kiếm hoài không đặng. Ai thấy chi dùm, thằng ấy cao, ốm, mặt dài, nước da đen, tóc hớt brosse, bận quần vải trắng, áo lá nỉ.

Chết trôi

Mới đây dưới sông Saigon, có một cái thây ma trôi lình bình, vớt lên thì là một thằng chệc, trong mình có giấy thuê thân ở Cholon, tên Lê-Lương, 48 tuổi, giấy năm 1919 số 116. — Chôn.

Vô ý hại mạng

Bữa 2 Février, lối 9 giờ 15 phút ban mai, nơi trại của hãng Jacque và Công-Ti, ở đường mé sông, quai de la Marne, có tên Võ-v-Hoai, 20 tuổi, là cu-li sở vườn cao-su Xã-trạch, vô ý làm rớt một bó ván trên xe rớt xuống đè trúng nhằm đầu, dẹp mặt và bể sọ chết tươi. Xét ra thì tại y vô ý mới sanh sự rủi ro ấy.

Cholon

Bạc giả

Chệc Lương-Biện, 31 tuổi, bang Triều-châu, bài chỉ số 43656, nghề đóng xe, ở Saigon, đường d'Ayot, môn bài số 213 và 215, mới bị bắt giải Tòa vì tội xài một đồng bạc giả.

Hôm rày báo quốc-âm có nói chuyện chệc mua lúa trả bạc giả, nói vậy mà chưa bắt được ai, nay bắt được tên nầy, tuy là có một đồng, mà cũng là bạc giả.

Thắt cổ

Có tên chệc Quảng-đông Lư-Tac, 33 tuổi, bài chỉ số 146809, chẳng biết tại sao mà mượn giây oan trái tự tử dưới một chiếc ghe chài kia đậu mé quai au riz, trước căn phố số 33. Dưới Ghe ấy không có ai hết, nên khi có người hay đặng thì đã lạnh ngắt. — Chôn.

Uống dầu « săn »

Bữa 2 février, lối mười giờ tối tôi, một nàng con gái đương xuân tên là Thị-Mỹ, 20 tuổi, là tình-nhân của Lưu-văn-Quí 21 tuổi, thợ nhuộm, cả hai đều ở chung một nhà nơi đường Cây-mai, hàng uống dầu « săn » xe hơi mà tự ái. Nhờ hay sớm liền chở lại nhà thương cứu cấp, nay đã khỏi sợ mạng vong.

Một đàng Mỹ một đàng Quí đều tốt hết, lại thêm trai hơn gái một tuổi thì cũng xứng, mà sao ra đến đổi tự vậy cà? Hay là chú thợ nhuộm nầy nện mạnh tay lắm chăng?

Trâu nhát

Bữa 3 février, chừng 4 giờ chiều, tàu « Hải-Dương » ở Nam-vian lại tới, đậu mé bên chợ, dưới tàu dắt lên một bầy trâu 15 con. Có một con nghe xe lửa súp-lê hoảng nhảy đùa xuống sông lội qua mé Xóm-củi, chạy dài theo mé sông, bắt kẻ đâu đuôi, gặp ai đụng nầy, đụng một bà già 66 tuổi và một đứa con gái nhỏ 6 tuổi, rồi đâm đầu vào nhà lá của Trần-thị-Còn, đụng sập nhà, và đạp nhằm hai đứa con chủ nhà, một đứa 10 tuổi, một đứa 3 tuổi, nhưng may vì trong mấy người bị đụng không ai trượng bịnh. Rồi đó trâu ấy chạy ra phía sau nhà thị-Còn, gặp lính tuần đón đầu bắn cho vài mũi súng, sau nằm ngay.

Chủ trâu là một người Ma-ní, 23 tuổi, buôn bán súc-vật, ngụ Saigon, tại nhà Pháp-việt khách-lầu, phải chịu tiền cơm thuốc cho mấy người bị bịnh.

Sát thê cầu.....?

Bên mé sông Quai des Jonques, giữa căn phố 258 và 259 có một cái đường hẻm, hết đường có một cái nhà lá của vợ chồng Huỳnh-văn-Huê, 30 tuổi, và Bùi-thị-Dậu, 23 tuổi. Bữa 2 février, lối 9 giờ tối, chẳng biết vợ chồng bất hòa với nhau làm sao, mà người chồng giận quá độ đánh vợ đến đổi chết tươi. Chở thây người vợ lại nhà xác, quan thầy mổ ra xem thì thấy trái cật bể phía trong và quan thầy cho là bể dây vì một đầm hay là một đá trúng vào đó.

Chẳng biết tên nầy sát thê mà cầu chi đây? Bộ khi cầu khám lớn!

Nợ trần

Cha chà! là tiết trời mát mẻ, ngoài ngỏ ngọn gió rao rao thổi qua từ chập, làm cho cây cao lá rụng cùng đường, nhánh nhóc hoặt hòa xuôi theo luồng gió thổi, mắt ngó mông ra ngoài, nào là bông hoa đua nở, đoái nhìn hoa trong vườn biết bao là màu vàng đỏ trắng xanh, nào là cây trái sởn sơ khiến cho ta đem lòng mơ tưởng ước.

Mắt ta càng nhìn càng ganh ghét cái cảnh vật dưới mái trời xuân, càng nhìn càng gầm tới con người dưới thế, nào có khác cảnh nầy, nhờ có tay người săn sóc mới được thạnh mậu thế-ni.

Vậy chớ người đời, ai mà khỏi mang nợ nước? Ai lại khỏi ơn dày cha mẹ? cũng hiếm người mang nặng tất công thầy. Một đứa trẻ thở vừa lọt lòng mẹ, ta nghe tiếng khóc tu-oa, khác nào nghe tiếng trẻ-hang: Ôi thôi! mắt phải nợ trần...? Mà thiết vậy, vừa ra thì thấy kẻ lăn-xăn, lộn-xộn vì ai? Đây là mẹ chín tháng cưu mang, nầy là mụ sanh đường lo điều độ mình, nọ là kẻ lo bồn nước ấm, kẻ thì đem vải lại mà bao, nói tắt một đều là mọi sự trẻ phải cần dùng. Vậy thì thọ cáo ơn ấy, có phải là chịu nợ đời chăng? Khi trẻ lớn lớn biết bưng bát cơm mà ăn, thì cũng là ơn kẻ nông-phu cực nhọc, đi ra một tất đường cũng là ơn người lo sửa soạn bồi đắp, dẫu đi xe thì mỗi vòng bánh xe lăng là mối nợ, đi tàu, thì mỗi vòng chưn vịt quây cũng là mối nợ, đi ghe lại còn công kẻ cất mái chèo. Khi trải bước qua cầu rộng, nghĩ có lẽ nào tiền-nhựt chẳng ai chịu công lao, không một kẻ quản bao dòng sông suối. Ngồi mà đàm-luận cùng nhau, lúc chung trà khi chén rượu cũng là nợ, hễ tay rớ tới đâu thì đều là nợ cả, đều là của bạn Đồng-bang trong bốn bể, hoặc của kẻ còn sanh tiền, người chẳng may bạc phận.

Ăn ở bình yên cũng là mối nợ trọng, nhờ ơn trên lề thứ đặt an, còn khỏi tay ách của kẻ nghịch-thù, há dám quên những trang anh hùng vị quốc vong xu. Tới nay đã nên mấy thước hình hài, nghĩ thử coi biết bao nhiêu công linh người nuôi dưỡng, mà người ấy vẫn là ai? Nhằm kế người trong xã-hội, có ai khác hơn là cha mẹ cô bác, vì chưng hay thương mà chẳng nệ tốn hao, nào có sá trâm đều cực nhọc. Còn bên giáo dục thì cửa thánh dựa kề, học lấy đều nhơn, nghĩa, lễ, trí, tín mà cư xử với đời cho khỏi tiếng khinh, tiếng thị. Vậy thì công ai mở mang cho trẻ yêu thông kim cổ? Dìu dắc ra khỏi chốn tối tâm? nợ ấy biết mấy nghìn, sánh với ơn sanh thành nào súc. Ôi thôi! người đời chịu biết bao là nợ, biết bao là ơn nghĩa. Ta nhằm dẫu cho người nhơn cách hoang toàng cũng chưa rằng rảnh được cái nợ ni, mà nợ đời ai tránh khỏi, dầu muốn, dầu không cũng thế, cho đến người an nơi phần mộ rồi chẳng hay đã lánh được chưa? Suy ra ta càng chác lấy lòng bi, rầu một nỗi nợ trần khó dức. Ta trực dòm qua mà buồn cho kẻ ham vui, phế việc, buồn buồn cho ai quên phút

PHẢI SỢ THUỐC

« Nam-Hồng-Tế » giả

Nếu muốn khỏi bị lầm nhằm thuốc « **Nam-Hồng-Tế** » giả thì xin viết thơ mà mua của

Madame HIỀN, chez M. J. THẠNH
École des Mécaniciens.
SAIGON-

Hay là đến nhà môn bài 68 đường *Đỗ-hữu-Vị* prolongée ngả đi ra Chợ-mới Saigon, (đường *Đỗ-hữu-Vị* là đường đi ngang trước Ecole des Mécaniciens tục kêu là Trường-máy).

Nguyễn-Xích-Hồng Học Đường

CÁO BẠCH

Bổn trường thường năm lệ bãi trường là 31 Décembre chỉ 15 Février nhập học.

Năm nay nhơn có nhuần hai tháng bảy, nên ngày bãi trường định lại là 15 Janvier chỉ 1er Mars 1920 (11 tháng giêng năm canh Thân) nhập học.

Sĩ tử xa gần nên đều nhớ ngày nhập học cho đúng, bằng trễ thì e rằng không có chỗ chờ đợi được, và lại mất ngày giờ bài vở thua sút, vì lai niên những ông nghiệp sư Tây, nam bổn trường càng tận lực dẫn tấn, để trổi tiếng sĩ tử trong đường khoa hoạn.

Nay cáo bạch

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG.

cuộc trả vay, thêm buồn thay! cho người biếu liện thạch bồ nên ơn nghĩa, chung cuộc rồi cũng tiếng nguyền Trần-gian.

HƯƠNG-HỮU-TƯƠI (Lương phu)

Văn Uyển

(*Variété littéraire*)

Văn mụ Cướng tế lão Cướng

Phàm lối văn tế, phải có một cái tình cảnh chi khác thường, thì văn mới hay. chớ hai vợ chồng lão nầy chẳng có sự gì khác thường, mà lâm văn nầy cũng khéo Lá lay mà kể nể đủ vành cũng ít tay làm được.

Hỡi ôi :

Rắn hỡi thay da.
Cóc còn đổi lột.
Gia sự nhiều bề khôn khổ, sống làm chi những đứa vất vơ ;
Tử sanh cái sổ làm sao, chết đi cái con người dại-đột.
Nhớ anh xưa :
Tóc đen hơn mun,
Da trắng tợ bột.
Từ tế hơn ai hết thảy, không ăn tham mà không để dành ;
Học hành tuy chẳng bao nhiêu, không hay chữ cũng không ra dòt.
Trời hạ thiên nóng nảy, bề dưỡng sanh đậu hũ xa xoa ;
Ngày xuân nhựt quảy đơm, trong lệ vật gần nai đột đột.
Giận vợ nhiều khi khẩn khái, động cửa váng đùng đùng ;
Răn con đã hết nghĩa phương, quất roi mây trót trót.
Gặp đường bí kế từ năm ngọ, năm thì cực năm thì sướng, sắp về sau, mùi thận dậu tuất hợi tý sửu mẹo thìn ;
Lấy toán tàu mà tính tuổi con, đứa thì bé đứa thì choi, nói cho phải, mười chín tám bảy sáu năm bốn ba hai một.
Bịnh hoạn làm răng không biết, ngày cũng rên đêm cũng rên ;
Thuốc thang chạy đã nhiều thầy, phải cũng hôt không phải cũng hôt.
Tủi là tủi, không nối không năng, không vùng không vẫy, trơ trơ như khúc gỗ lăn tròn ;
Thương là thương, vừa khâm vừa tạ, vừa néo vừa giây, khẳng khẳng bỏ vô hòm mà nhôt.
Con vợ đầu tang tóc chê, lớn bịt khăn, nhỏ cũng bịt khăn ;
Cửa nhà vắng trước quạnh sau, ra đụng cột vô cùng đụng cột.
Tưởng chứ bá niên giai lão, chén rượu gọi là chút nghĩa, xin nhớ lời năm ngoái năm xưa ;
Tính bề tam nhựt thừa-hung, linh xa gác đã sẵn ngay, việc chẳng phải bữa mai bữa mốt.

Vô danh

Văn tế Cha Vợ

Khi mới lấy vợ ông nhạc có Cho tiền 8.000.800 trả nợ

Than ôi !
Sống thì có thác, chữ từ sanh, sanh tử nhẽ là thường, rể cũng như con, lúc ly biệt biệt ly ai chẳng nhớ, một tiếng kêu than. hai hàng lở tở ;
Nhớ ông xưa !
Say thú yên-hà vui miền kẻ chợ.
Trời sanh phú tánh, phước hậu hiền hòa, tay trắng làm nên, trăm ngàn vạn mớ ;
Lại càng quả phước dày tu, lòng nhơn rộng mở, đức chuông chùa, tô tượng phật, người phiến họa mà mên cảnh từ bi, rước thầy học, lập văn-từ, buổi Âu Á biết trọng đường sách vở, dốc một lòng làm phước, tiếng rằng giàu thật cũng chưa giàu, chỉ nhọc dạ thương người tuy cho nợ nhiều khi mắc nợ.
Nhớ khi tôi, quá bước sa vời một lầm hai lỡ, dại đâu có dại, bạc thâu canh chẳng đánh mà thua, mình hởi thương mình, cờ mắc nước đâu cao khó gở, nghĩ đương lúc phong trần lạc phách trông vào đâu mà cậy vào đâu, nhớ đến câu tráng sĩ vô nhan, khóc cũng dở mà cười cũng dở.
Thế mà ông thương nổi trầm luân ra tay cứu đở, cho của cho con, nên chồng nên vợ trăm ngàn đổ một, phá như không mà gở lại bằng không, ba bảy khi vừa, duyên một nửa, thật nợ thì quá nửa.
Than ôi ! Lâm-cùng sé cửa lúc chàng khanh mới gặp Văn-quản, Phiêu-mẫu lưng cơm, khi Hàn-tín chưa sang Tây-sở, chuyện cũ hởi còn, ngày nay ai [illegible] vàng dầu hết, nghĩa bao giờ hết, cả [illegible] Nùng sông Nhĩ khôn vi cao, sâu. Ông chẳng còn tiếng vẫn bấy còn, cho thiên hạ đời sau nghe mà than thở, đời được như ông, trời sao vội nở. Những mong được một ngày một khá, chắc bằn đất còn dài trời còn rộng, cũng có phen ơn trả nghĩa đền, chẳng ai ngờ ông vội ông đi một nhà em trông chị mẹ trông con, thêm ngán nỗi kẻ về người ở.
Thôi thì thôi. Mặt đất đổi thay, thợ trời xây xở, đá núi khi mòn, khúc sông còn lở, như ông đã gái có chồng trai có vợ và cũng ngoại năm mươi đầu bạc, cõi trăm năm đời cũng nên rồi, con người sống là gởi thác là về, dẫu cho ba mươi sáu tàn vàng, bước chín suối ai đà khỏi chửa, huống đương lúc mưa sầu gió thảm, nợ đời ai thác trước là may, nưa một ngày của khó người khôn, thân thế nghĩ sau nầy mà sợ.
Nay non Thái mịt mù, suối vàng cách trở, kính dâng lễ bạc, không xiết tấc thành, giãi tấm lòng son gọi là mấy chữ, nhớ lại lúc năm chìm bảy nổi, cám ơn lòng biết mấy cho cân, may mai sau nghìn tứ muôn chung, muôn báo đáp ông nào thấy nữa.

Khuê phụ thán

Mười bài liên hoàn của Ng-thị-Phí

1

Chồng hởi chồng con hởi con
Cùng nhau chịa cách mấy năm tròn
Bên trời góc biển nơi chim cá
Dạn gió dầy sương tủi nước non
Mộng-điệp khéo vì ai lẻo đẻo
Hồn quyên luông để thiệp thon von
Ngày qua tháng lại trông đăm đăm.
Muôn dặm xa xa mắt đã mòn

2

Đã mòn con mắt một phương âu
Có thấy chồng con đâu ở đâu
Dầu được non xinh cùng biển tốt
Khó ngăn gió thảm với mưa sầu
Trách ai đắt nẻo không lừa lọc
Khiến thiếp ra thân chịu dãi dầu
Bớ bớ xanh kia sao chẳng đoái
Tâm lòng hứt rứt trót canh thâu

3

Canh thâu chưa ngủ hãy còn ngồi
Gan ruột như dầu sục sục sôi
Nghĩa gá ấp yêu đành lỡ dở
Công cho bứ mớm chắc thôi rồi
Quyết gìn giữ dạ tròn sau trước
Biết cậy nhờ ai tỏ khúc nôi
Non biển xiên xiên trời một góc
Hởi chồng ơi ! với hởi con ơi !

4

Con ơi ruột mẹ ngâu như tương
Bảy nổi ba chìm rất thảm thương
Khô héo lá gan cây đình Ngự
Đầy vơi giọt lệ nước sông Hương
Quê người đành gởi thân trăm tuổi
Cuộc thế mong gì nợ hôn phương
Mẹ cùng trông mau rồi một kiếp
Để cho vẹn vẻ mối cương thường

5

Cương thường gánh nặng cả hai vai
Biết tỏ cùng ai ai hởi ai
Để bụng chín e tâm đức ruột
Hở môi còn sợ vách nghiêng tai
Trăng khuya nương bóng chênh chênh một.
Kính bể soi hình tẻ tẽ hai
Nhắm thử từ đây qua đến đó
Đường đi non nước độ bao dai

6

Bao dai non nước chẳng hay cùng
Xin gởi hồn ta đến ở chung
Hôm sớm cho tròn luông một tiết
Trước sau không thẹn với bá tòng
Quê nhà có kẻ lo săn sóc
Đất khách nương nhau khỏi lạ lùng
Mảng tính chưa xong vừa chớp mắt
Trông lâu đâu đã đổ tung tung

7

Đổ tung tung tiềng trông thành
Dặt mình thức giậy mới tàn canh
Sương sa lác-đác trên tàu lá
Gió thổi liu-riu giữa bức mành
Cảnh ấy tình nầy thôi hết muốn
Trời kia đắt nọ nỡ cho đành
Thương nhau chẳng đặng cùng nhau trọn
Xin hẹn cùng nhau kiếp tái sanh

8

Kiếp tái sanh may có gặp chăng
Kiếp nầy đành phụ với non sông
Chiêm bao lẩn thẩn theo chân bướm
Tin tức bơ vơ lạc cánh hồng
Tính tới tính lui thân cá chậu
Lo quanh lo quẩn phận chim lồng
Đã không chung hưởng thì thôi chớ
Sao nỡ xa nhau chồng hởi chồng

9

Hởi chồng có thấu nỗi nầy chăng
Sóng gió khi không dậy đất bằng
Non nước chia hai trời lộng lộng
Cha coo riêng một biển giăn giăn
Mối sầu kia gỡ khoanh chưa hết
Giọt thảm nầy tuông hứng khó ngăn
Ngán bấy cuộc đời khôn gượng gạo
Canh chầy con ở dưới cùng trăng

10

Ở dưới cung trăng luôn nỉ non
Đáng cay như ngậm trái bồn hòn
Khói mây giọng quốc nghe hơi mỏn
Sương tuyết mình ve nhẫm đã mòn
Làng mô làng xa canh cốc cốc
Tiếng chuông chùa cũ động hon-hon
Nỗi riêng ai biết ta thương nhớ
Chồng hởi chồng ! con hởi con

Chung

Tiểu-đàm

Đề vợ

Có hai vợ chồng người kia đã có ba bốn đứa con mà ngày nọ vì một đều đại sự nên người chồng phải đến làng xin để vợ. Hương chức hỏi hai đàng rồi kêu mấy đứa con mà hỏi.

— Tiá má bây sẽ phải ly nhau, một người ở một nơi, chớ không ở chung với nhau như trước nữa, còn bây muốn ở với ai ? Ở với má bây hay là ở với tiá bây ?

Đứa nầy nói : Tôi ở với má tôi, đứa kia nói : Tôi ở với má tôi, đứa nọ cũng nói : Tôi ở với má tôi.

Làng hỏi người chồng: vậy trẻ nó nói nó ở với má nó hết còn chú tính sao ? Bằng lòng không ?

Người chồng trả lời : Thưa việc làng. trẽ nó nói ở với má nó hết, thì tôi cũng phải ở với má nó chớ sao !!!

Nam-kỳ-cơ-khức công-ty

Kính tỏ cùng mấy chủ nợ trong hội Nam-kỳ-cơ-khức-công-ty đặng rõ.

Kể từ ngày nay cho đến ngày 20 février 1920, những giấy tờ [illegible] về nợ phải nạp tại nhà M. Trần-quang-Nghiêm, Liquidateur (coi về [illegible] sắp đặt chia bùn trong hội ấy) đường d'Espagne số 82 (Saigon).

Le Liquidateur,
TRẦN-QUANG-NGHIÊM.

Hãy uống thử thứ rượu AMER HONORÉ Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một minh hãng **Denis frères** *cất trử mà thôi.*

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, **đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.**
Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.
Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một minh hãng **Denis frères** *trử mà thôi.*

NAM-HƯNG-VIÊN
TIỆM TIỀN LẦU ANNAM
237 Rue d'Espagne 237 — Saigon

Kính trình,

Tỏ cùng quí-ông, quí-thầy và chư quản-tử đặng hay : Nay tôi mới mở một [illegible] bán cơm Annam để hiệu là : « **Nam-Hưng-Viên** » nơi số 237 đường d'Espagne Saigon. Trong tiệm tôi dọn cách sạch sẽ, quí-khách ba bực, thì cũng có đồ ăn ba hạng ; những món ăn có đề giá tiền sẵn ; trọn một đĩa hay là nửa đĩa, có biên giá tiền để sẵn. sớm mai từ 6 giờ đến 8 giờ có bán cháo điểm tâm, và cà tiêu ; từ 8 giờ đến 10 giờ tôi bán cơm, và bán mỳ. Những món ăn thường dùng, cũng như tiệm tiêu lâu của khách-trú ; lại như vị nào muốn làm tiệc, hoặc ở tại tiệm hay là đem về nhà riêng của quí-vị, xin cho hay trước 1, 2 bữa, thì tiệm tôi sẽ làm cho vừa lòng quí-vị, và nhứt-là [illegible] cơm tháng tại tiệm, thì tiệm tôi cũng tính giá nhẹ.

Xin quí-ông, quí-thầy, quí-cậu, cùng chư quản-tử tưởng chữ đồng-bang, xin dời gót đến tiệm tôi dùng một khi, nếu có đều chi sơ sót, xin dạy bảo chỉ dùm, tôi hết lòng cám ơn lắm lắm.

Này kính thình,
Chủ Tiệm.
NAM-HƯNG-VIÊN
CAO-SƠN-BÌNH dit J. SÁO.

HƯỚNG TRUYỀN

(Echos)

Tourane

Giá tiền cước xe lửa

Sở xe lửa Trung-kỳ đã bô cáo cho thiên hạ biết rằng sở ấy có xin lịnh của Chánh-phủ để đến ngày 1er Mars 1920 sẽ tăng giá tiền cước hành khách hạng tư, theo cách như sau nầy :

Đi từ 1 cho đến 50 ki-lô-mét, thì phải trả tiền đúng mỗi ki-lô-mét là 0$01 (một xu).

Đi từ 51 ki-lô-mét trở lên, thì lại trả sụt xuống mỗi ki-lô-mét có 0$09 (không đầy một xu).

Thí dụ như từ Tourane-Marché đến Huế, theo giá cũ thì chỉ có 0$73 (bảy cắc ba); mà nếu theo giá mới thì sẽ đến 1$01 (một đồng một xu).

Còn như mua giấy tại trên xe, hoặc bắt phạt những người đi lậu giấy, thì đều tính theo giá mỗi ki-lô-mét là 0$12 (một xu với hai phần xu nữa).

Nhàn đàm

Thằng nhỏ kia đương chơi ngoài đàng, thấy một chú chà ngậm một cái ống điếu bằng bọt-nước còn mới tinh và đi vả hút coi bộ oai nghi lắm.

Thằng nhỏ liền kêu mấy đứa chơi với nó mà nói rằng ; « Ý ngộ quá bây lại coi ; coi chú kia chú hút ống điếu, mà ông điếu chưa lên nước, chú đã lên nước rồi bây. » Nói rồi chạy mất.

Ăn dạo

Ba người kia, một người có tật hay đi ăn dạo, tới đâu gặp bữa, ngồi nói lỏi một cho chúng mời ăn cơm rồi về ; một người vợ con không có, nên mỗi bữa phải ra quán ăn cơm. Còn một anh kia thì nghèo thật thường bữa có bữa không.

Ngày nọ gặp nhau, hỏi thăm nhau mạnh giỏi thế nào.

Người thứ nhứt trả lời : Tôi coi trong mình không được mạnh, tì vị hư, ấy là tại người ta mời tôi đi ăn cơm khách hoài.

Người thứ hai nói : Tôi cũng vậy, tì vị tôi cũng không yên vì tôi bị ăn cơm quán hoài.

Anh thứ ba trả lời : Hai anh nói vậy, chớ tôi đây nhiều bữa không cơm nuà ăn, sao tì vị cũng hư vậy ?

Nam-vô-ư-hí

Có thầy Nhiêu kia thường tới lui chơi bời với một hòa thượng nọ, mà trong khi chuyện vãn thì hay hạch truyện, hỏi kinh.

Bữa nọ thầy Nhiêu đến chùa chơi. Hòa thượng vừng rờ, đải đằng trà nước vấn vấn.

Thầy Nhiêu khởi hỏi hòa thượng rằng: tôi thường thấy trên kinh phật chữ Nam-vô mà sao các thầy chùa đều đọc Nam-mô là nghĩa chi vậy ?

Hòa thượng rằng: ông hỏi tôi, tôi xin hỏi ông, vậy chớ trong kinh truyện đàng nho hai chữ ư hí cớ nào ông đọc ô hô ; nếu ư hí ông đọc ô hô được, thì chữ nam-vô tôi đọc nam-mô cũng được vậy mà.

Mua thuốc lá của nhà

Nên hút những hạng thuốc rất ngon chế tạo tại nhà máy thuốc lá Hanoi.

Kể ra mấy thứ sau nầy:

Thuốc hiệu « *Con gà* »
— « *Con voi* »
— « *Đồng-minh* »

Thuốc Cigares
— Đóng hộp 50 điếu hay 100 điếu.
— Vấn rồi 10 điếu hay 20 điếu.

Mấy hạng thuốc nầy:
An-nam trồng
An-nam chế tạo
An-nam bán
An-nam nên dùng.

Nhân với bạn đồng-bang

Chúng tôi đặng vinh-hạnh mà hay tin rằng đồng-bang ta trong sáu tỉnh nay cũng đã đồng lòng để-xướng tuyệt giao thương-mãi với khách-trú mà vẫn bổi quyền lợi cho bản sở. Các Châu-thành lớn nhỏ thảy đều chung vốn lập cuộc mua bán cùng nhau chẳng chịu đến tiệm khách-trú nữa ; thật là một cơ-hội hạnh-phúc của dân-tộc ta vô cùng.

Ấy vậy tôi xin nhắc bạn đồng-bang ta trong mấy làng mấy chợ và chỗ nào có trường học nên đến nhà in *Imprimerie de l'Union* mà mua sỉ các thứ giấy viết mực, đồ dùng về văn-phòng tứ hữu nhứt hạng mà bán ra cho đồng-bang ta dùng khỏi đến khách-trú mà mua mắt. Vả nhà in *Union* là nhà in rất lớn tại Saigon, và lại của người Annam ta làm chủ, giá rẻ hơn các chỗ.

Đồng-bang ta hãy xem tiệm của M. Bùi-quang-Nho mà ngày nay đó sộ tại hạt Bentre đó là sở dĩ trước hết cũng khởi ra mà bán đủ các thứ giấy viết mực và các thứ sổ, sách, thơ, tuồng, truyện chữ quốc-ngữ mà nên. Huống ngày nay là ngày của đồng-bang ta tuyệt giao với khách-trú, binh vực nhau mà làm ăn thì lại càng dễ hơn ông Bùi-quang-Nho khi mới sáng tạo.

Ấy vậy mấy tiệm Annam ta đây đang lo lập ra nên gởi thơ mà thương nghị với *M. Nguyễn-văn-Của, Rue Catinat 155, 157 Saigon*, giá rẻ hơn các chỗ là cố ý giúp sức cho đồng-bang ta buôn bán mau thạnh vượng.

Kể các món hàng tại nhà in :

Papier pot blanc,
Papier réglé,
Cahier couronne,
Crayons ordinaires,
Crayons extra noirs,
Crayons couleurs,
Règles,
Boîte de craie conique,
Papier couleur,
Papier parcheminé,
Cahiers d'écritures « Flament » N° 1.2.3.4,
Boîtes de plumes rondes N° 3.4.5,
Gomme pour encre,
Gomme pour crayon... « Apis »,
Encre noire en courtines,
Encre noire en litres, 1/2 litre et 1/4 litre,
Encre à tampon sans huile,
Enveloppes petit format,
Papier à lettre réglé,
Porte-plumes,
Papier buvard,
Encre violette en poudre,
Petits carnets,
Registre pot réglé 2 mains,
Registre pot réglé 3 mains,
Couleur « Iris » pour écolier,
Cartable,
Chacoche pour écolier avec rabat,
Ardoises encadrées 21 × 31,
Crayons d'ardoises,
Couleur en boîte,
Enveloppes pour cartes de visite format 55,
« « « format 48,
Cahiers cartonnés régl. quadrillé,
Cahiers d'écriture « Godchaux N° 1. 2. 3 4. 5.
Gomme arabique,
Ficelle, pelote de 50 grs,
Epingles, boîte de 100 grs.
Encre bleue black « Stephens » 1/8 de litre
« « « 1/4 «
« « « 1/2 «
« « « le litre,
Encre communicative violette 1/4 de litre
« « « 1/2 «
« « le litre.
Copie de lettre,
Plumes métalliques.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tốt nhứt của một mình hãng **Denis Frères** đại lý khắp cả Đông-dương.

Chụp hình giản bài thuê thân

Giá 4 cắt 2 tấm

Có Đoàn-văn-Anh kêu xã Hanh ở Caolãnh là người chụp hình khéo hơn hết, mỗi tháng đều có đi chụp hình mỗi làng trong tỉnh Sadec, hình để bao lâu không phai, rủi rớt xuống nước 2 giờ không hư chắc lắm.

Một thứ thuốc lá nên hút

Người Nam-Việt cứ phàn nàn rằng bạc đồng thiếu không đủ dùng, cùng là tràn ra ngoại-quốc. Sao không biết rằng ấy tại mình cứ đi mua thuốc lá của nước Trung-hoa, của xứ Algérie cùng những nơi khác, mà gây nên cái hiện-tượng ấy ?

Vậy chỉ nên mua thuốc lá của ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TY, vì những thuốc ấy trồng ở đây theo những phương-pháp thích-hợp, chế ở đây theo những cách-thức đặc-biệt, khiến cho thuốc lá ấy là thứ thuốc ngon hơn tất cả các thứ thuốc ở ngoại-quốc đem vào.

Vậy nên hút thuốc chưa vấn hiệu COQ, hiệu SCAFERLETI ; thuốc đã vấn hiệu COQ, FAVORITES, ARLIÉS, v. v. cùng những xi-gà hiệu MANDARIN, BOUQUET, LORUS, và NARCISSE và những thuốc của ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TY chế ra. Vì hút thuốc ấy tức là giúp những người đồng-bang trồng thuốc, và chế thuốc ấy. Mà lại giữ được tiền bạc không mất ra ngoại quốc vậy.

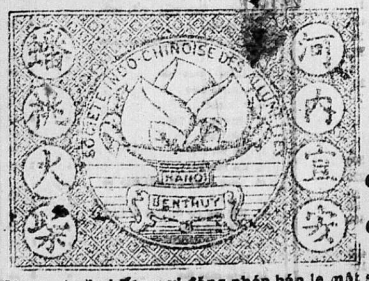

một mình hãng **Denis-frères** đại-lý cả Đông dương thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi.

Tiệm sửa các thứ máy

Tại báo quán *Thời-báo*, 55 rue d'Espagne, mới mở một tiệm sửa các thứ máy như là : *máy viết chữ, máy may, quạt máy, máy hát*. Nói tắt là các thứ máy đều sửa được hết.

Vậy xin đồng-bào chiếu cố, rất cảm ơn.

HỒ-VĂN-LANG, Chủ tiệm.

Tiệm họa chơn-dung

Thời-báo quán, mới mở một tiệm họa chơn-dung.

Sự khéo hay là không, vẽ một lần mới rõ.

Bổn-quán hứa chắc rằng : hễ vẽ không in hình chụp thì không ăn tiền công.

Người thợ vẽ có bằng-cấp, và có M. F. Martin, thợ có danh hãy làm nay làm đầu phòng vẽ.

Vậy xin đồng-bào chiếu cố, gởi vẽ thử thì rõ, giá tiền nhẹ, và có nhiều thứ giá, từ 8 $ 00 tới 100 $ 00 một cái hình tùy theo hình lớn nhỏ, và vẽ bằng viết chì, mực hay là dầu có màu.

Ai muốn hỏi giá thì viết thơ cho M. Hồ-văn-Lang thì sẽ gởi cho một cái bản có định giá và thước tấc.

Nay kính,
HỒ-VĂN-LANG, Chủ tiệm.

(Hình chụp nửa cái (bản thân) mà muốn vẽ nguyên hình cũng đặng vậy).

Hôm rày bổn-quán có được nhiều người khen ngợi.

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu « BAC-CHUS » mới chở lại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào bằng.

Chỉ một mình hãng **Denis Frères** *trữ mà thôi.*

IMPORTATION COMMISSION

Entrepot de Cholon

71 rue Tông-đốc-Phương

Hảng trữ Hàng Hóa
Paul-HIỆU Cholon.

Các thứ vãi. — Đồ gia vị Langsa và các nước. — Rượu chác và các thứ rượu ngon. — Các thứ dầu và savon thơm. — Các thứ dù đờn ông và đờn bà. — Các thứ bốp da lớn nhỏ. — Các thứ đồ vặt và đồ mới lạ Paris gởi lại vân. vân.

Hãng tôi cũng chú ra công mà mua các thứ hàng hóa làm bên phương Tây và các xứ ta theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề lắc : Paulhieu-Cholon
Giây thép số : 667

Le Directeur
Paul Hiệu
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

LỜI RAO

Kính

Quí ông quí bà Saigon Cholon Gia-định và Lục-tỉnh hay :

Tôi muốn bán một cỗ xe Mi-lo còn mới với cặp ngựa kim toàn sắc, có đủ đồ bắt-kế cũng còn mới. Quí vị ai muốn mua, xin đến hoặc gởi thơ cho tôi mà thương nghị : nhà ở đàng Paul-Bert số 41.

TA, Paul-Bert-Dakao Saigon.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG **HOLBÉ** và **RENOUX**

Nay ông **L. SOLIRÈNE**, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(Consolis médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ti vi không đặng tiêu, thì hãy mua rượu **Rhum mane** *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả hãy mất cho phết, cái ấy có đóng nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

LỜI RAO CẦN KÍP

Hội chánh *Agence économique de l'Indochine* ở tại *35 rue Tronchet Paris (8e).*

Muốn hỏi thăm đều chi cứ do nơi đó.

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ;

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn trên 15 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cúp tóc, quí ông muốn kết dính lại một lần bịch lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiễu Bombay
1 khăn..... 2$50

Hạng nhì, bùng và nhiễu Bombay
1 khăn..... 2.00

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho để bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỹ cang, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BỨP
Thợ khăn đen
Fils de M. Hoài, Propriétaire à Suối đờn Bình-nhâm (Lái-thiêu)

THƯƠNG TRƯỜNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

CÁC VẬT THỔ SẢN	CÂN TA	GIÁ BẠC
Cải lò	Thước chuông	1 50 tới 2 00
Cây tràm 0m45 tới 0m50	»	0·80
Cây để nhuộm: vàng	một tạ	2.00
vàng lợt	»	2.50
đỏ	»	1.50
Gạch tiều	một muôn	85.00
Gạch Bắc-kỳ	một ngàn	130.90
Gạch Hồng-mao	»	150.00
Gạch xi-măn: đặc hạng nhứt	một trăm	6.50
đặc hạng nhì	»	3.50
có lỗ	»	6.50
Đầu khấu: hạng nhứt và hạng nhì	60 kil. 4	200 tới 300
Cao-su: rừng	»	20 » 30
annam	»	Nominal
Lào	»	»
Vôi bột	»	0.95
Vôi cục Bắc-kỳ	100 kil.	1.35
Sáp ong	60 kil. 4	70 » 85
Heo sống	100 kil.	27 » 33
Dừa khô	68 kil.	8.00 » 10.00
Sừng: trâu	»	10.00 » 11.00
bò	»	27 » 29
nai	»	27 » 29
Bông: không hột	60 kil. 400	47 » 49
còn hột tùy hạng	63 » 420	11 » 13
Tôm khô không vỏ, hạng nhứt	60 » 400	40 » 46
» hạng thường	»	25 » 35
Tôm khô còn vỏ	68 kil.	20 » 25
Vàng nhựa, số 1	60 » 400	130 » 1.50
» số 2		100 » 130
Nhựa sơn chưa lọc	«	25 tới 27
Đạu phụng	«	5 00 » 6 00
Hột sen	60 kil.	9.00 tới 10.00
Dầu cá	68 »	8.00 » 9.00
Mỡ heo	100 »	45 » 50.00
Dầu phụng	68 »	23.00 » 25.00
Dầu dừa	68 »	17.00 » 19.00
Cải Cao-mên	60 » 400	4.50 » 5.00
Đậu khô Nam-kỳ	60 kil. 400	2.50 » 4.00
Bắp trắng	100 kil.	1.80 1.90
Bắp đỏ	»	2.70 2.80
Cau khô	75 kil.	28 tới 36
Da: trâu	68 »	40 » 42
bò	»	39 » 41
nai	»	41 » 43
Hồ tiêu: có giấy	63 kil. 420	35 » 36
không giấy	»	29 » 30
Tiêu sọ có giấy	»	»
Khô tra	60 kil. 400	18 » 20
Mây sợi	»	5 » 7
Ngói móc	một muôn	65 »
Ngói ống	»	35 »
Ngói Bắc-kỳ	một ngàn	55 »
Bong bóng cá: hạng nhứt	60 kil. 400	220 tới 300
» nhì	»	150 » 220
» ba	»	30 » 50
» tư	»	30 » 40
Tơ: Tânchâu	150 cân	360 400
Batri-Mocay	»	340
Cambodge	100 » 60 kil. 400	360 » 400
Mái		3·10

Tại nhà in "Imprimerie de l'Union" *có bán sỉ và bán lẻ các thứ thơ tuồng và sách vở kể sau đây, vị nào muốn mua xin viết thơ cho M. Nguyễn-văn-Của, Directeur de l'Imprimerie de l'Union 157, Rue Catinat Saigon. Vị nào mua sỉ thì sẽ có được tiền huê hồng.*

1 Tam-quốc diễn nghĩa de 1 à 31	Mỗi cuốn	0$45
2 Phi long de 1 à 11	»	0 40
3 Phấn trang lâu de 7 à 8	»	0 40
4 Ngũ-hổ bình-tây de 1 à 9	»	0 40
5 Cọc-đầm de 1 à 12	»	0 30
6 Thuận-trị quá giang de 1 à 2	»	0 40
7 Tây-dương de 1 à 2	»	0 40
8 Dương-văn quảng de 1 à 2	»	0 40
9 Lang đề công-án de 1 à 4	»	0 40
10 Đông-trang-duyên de 1 à 4	»	0 40
11 Sơn-hương-ngọc de 1 à 4	»	0 40
12 Khực phi de 1 à 27	»	0 40
13 Tiết đinh sang chinh-tây de 1 à 15	»	0 40
14 Tăng hạ nam-dương de 1 à 5	»	0 40
15 Truyền-đời xưa	»	0 50
16 Tam-tự-kinh	»	0 50
17 Vân-tiên	»	0 40
18 Sam-kỳ phương tục de 1 à 2	»	0 40
19 Sử-công án 1 à 2	»	0 25
20 Thoại-khanh chính-ngôn	»	0 30
21 Nam-nữ hồn-chương de 1 à 2	»	0 40
22 Lâm sanh xuân-nương	»	0 30
23 Lâm-sanh lâm-thanh	»	0 30
24 Phụng-kiều lý-đáng	»	0 25
25 Nhị-thập tứ-hiếu	»	0 30
26 Vương-huấn lão de 1 à 6	»	0 40
27 Trần-minh khổ-chuyện	»	0 20
28 Tứ-đồn tứ-thú	»	0 10
29 Thiên Hương	»	0 20
30 Thạch-sanh lý-thông	»	0 30
31 Tuồng Tam-quốc quá [illegible] quang	»	0 40
32 Tuồng Tam-quốc Tam-cô thảo lư	»	0 45
33 Tuồng Phong-thần	»	0 40
34 Kim-Vân-Kiều	»	0 60
35 Kiều phú	»	0 20
36 Trương-ngọ thơ	»	0 25
37 Tuồng Sơn hậu	»	0 50
38 Chu bát giới	»	0 30
39 Hát huê tình	»	0 25
40 Tuồng Bích-điền nhị-điệp de 1 à 3	»	0 20
41 Thơ cho mẹ đậy con de 1 à 2	»	0 25
42 Trần-trà hàn	»	0 30
43 Bồi hồn	»	0 40
44 Chiêu-quân công hồ	»	0 30
45 Lang-châu thơ	»	0 20
46 Ngũ-hổ bình-nam de 1 à 5 từ 1 đến 4, 0$40 cuốn thứ 5 0$25		
47 Sách dạy làm bánh	Mỗi cuốn	0$30
48 Bản đờn kiêm	»	0 30
49 Bản đờn tranh	»	0 50
50 Bài ca 8 người	»	0 30
51 Kim Vân Kiều	»	1 00
Kim Vân kiều (có hình)	»	2 00
52 Chuyện đời xưa	»	0 60
53 Bùng âm tự vị	»	0 40
54 Syllabaires annamites	»	0 05
55 Khảo nguyệt vấn đáp	»	0 30
56 Kim tùy tinh tử	»	1 20
57 Thiệt hành điền học	»	0 50
58 Thiện ác hữu báo	»	0 10
59 Tiểu thiệt nghiệp	»	0 10
60 Vocabulaire français anglais et annamite	»	0 70
61 Vocabulaire » et chinois	»	0 50
62 Petit atlas de la Cochinchine	»	1 00
63 Cours Gradué de langue française	»	0 40
64 Nam phong [illegible]	»	0 40
65 Bắc [illegible]	»	0 25
66 Pseudonymes	»	0 40
67 Cách dạy làm bánh	»	0 40
68 Dictionnaire d'Annam	»	0 35
69 Leçons d'histoire et de géographie	»	0 35
70 Lectures [illegible]	»	0 50
[illegible] bất vật sư đàm khảo mới	»	0 30
[illegible] toán pháp	»	0 50
73 Recueil d'exercices sur le calcul différentiel	»	1 00
74 Ngôi bốt tính	»	0 25
75 Quốc sanh kiệt de 1 à 2	»	0 40
76 Chánh đức du Giang nam de 1 à 4	»	0 20
77 Dictionnaire annamite français (broché)	»	3 50
78 Dictionnaire » (relié)	»	4 50
79 Dictionnaire français-annamite broché	»	4 50
80 Dictionnaire » (relié)	»	5 50
[illegible] conversation franco-annamite	»	0 30
[illegible] de lecture illustrée franco-an.	»	1 00
83 Méthode de lecture illustrée en français	»	0 30
84 Méthode de lecture illustrée en quốc-ngữ	»	0 50
85 Morale de leçon de choses	»	0 60
86 Morale pratique en français	»	1 00
87 Morale pratique en quốc-ngữ	»	1 00
88 Manuel de conversation Franco-annamite Bouscq	»	2 00
89 Traité et Rapports	»	3 00

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cũng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đèn khí vân vân, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách dễ trả tiền và thi hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cớ rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiệng bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quac thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khói* (chaloupe) à vapeur) *mới* và *cũ*, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

Lời tự thuật của một người đi du lịch

(Récit d'un touriste)

Trong buổi tôi đi du lịch xứ nầy sang sứ kia tôi hay xài thuốc điếu không biết bao nhiêu mà kể.

Tôi hút đủ thứ thuốc bán các nơi, đâu có thứ thuốc điếu Cigarette Diva *thiệt ngon hơn hết, hút nó không khó cổ và khỏi sanh bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thuốc kia, khói nó thơm tho và êm lắm.*

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật (épiceries) và trong các quán café.

PILULES FOSTER

Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

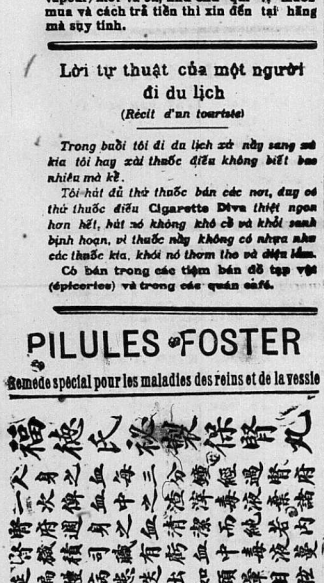

La Véritable Marque

(Etiquette jaune.)

PRIX : 3 fr. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CẨN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiêu, đường Abattoir

Trại tôi dùng toàn cẩm-lai, trắc, gõ đóng các món theo kiểu kim thời.

Bàn tròn { mặt cẩm-thạch, thành cẩn hay không
Bàn ăn { mặt gõ liền bốn kiểu.

{ mặt cẩm-thạch, thành cẩn hay không
{ mặt gõ liền, bốn trụ, một trụ.

Bàn lâu 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn liệt.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cẩn hay chạm vàng ba, hai, một, vân, vân.

Quí ông muốn đặt xin gởi kiểu hay là đến tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

Tự-vị Pétrus Ký

Cuốn tự-vị Pétrus Ký Langsa dịch ra quốc-âm, in lần thứ nhứt đã hết lâu rồi. Bởi nhiều vị muốn mua mà không có, nên nhà-in Union in lần thứ 2e édition giúp ích cho trong xứ. Tuy giấy còn mắt mặc lòng giá bán cũng không đổi. Cứ mỗi cuốn sáu đồng (6$00). Mà vị nào muốn mua trả bạc trước bây giờ, lại đề cho giá nhẹ hơn năm cắc, là tra năm đồng rưỡi thôi.

Muốn mua cứ việc đề gởi ngay cho :

M. Nguyễn-văn-Của
Directeur de l'Imprimerie de l'Union, 155-157 — Rue Catinat
Saigon.

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE

TRUNG PHÁP THIỆT-NGHIỆP NGÂN HÀNG

ĐẠI-PHÁP NẶC DANH CÔNG TY TƯ, BỔN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản-lý : ông André Berthelot
—Chánh Tổng-lý : ông A J. Pernotte

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare
Chánh hãng ngành tại Pékin (Bắc-kinh) tại Trung-quốc.

HÃNG NGÀNH TẠI Shanghai, Tiên-Tsin Hongkong và Saigon.

Có đất Thông-quản (Correspondants) khắp toàn cầu, nơi các xứ phiên-thạnh.

Chủ hãng : TẠI PHÁP-QUỐC.— Société Générale pour développer le Commerce et l'Industrie en France (Thương-mãi kỉ-nghệ ban bố đại công-ty).

Tại Luân-Đôn : ANG-LÊ.— Hãng London County et Werminster Bank L. D.

Tại Niểu-ước : (New York HOA-KỲ). — MM. Redmond et Co.

Hãng ngành Saigon
8, quai de Belgique và 2, rue d'Adran

Tính toán các thứ sổ sách nhà Băng.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng tiền quan (francs) có thể thối lại bằng phiếu vay, hoặc cần trừ bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc lời hai ly rưởi (21/2%)

Tính tiền gởi vào Caisse d'Epargne (Kho Tiết-kiệm) hặoc bằng tiền quan (francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.

Gởi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quan (francs), hoặc tính bằng bạc đồng piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị.

Trĩ nợ thế có tiền đầu (Escompte) và lãnh đòi nợ các giấy tờ về việc thương-mãi.

Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chèques.) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiên-thạnh.

Cho hay và thi hành các việc cho nhà buôn-nợ (Bourse) ăn chung các nơi.

Cho mượn tiền trước mà phải thế hưu hàng hóa cùng là vàng khố.

Tổng-lý
A. BERTHIER.

Pháp-Việt Khách-lầu

(HÔTEL DE FRANCE)

N° 153 Rue Catinat Saigon

HUỲNH HUỆ KÝ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí ông quí bà rõ, tôi là chủ tiệm ngủ Nam-hồng-Phát Saigon, nay tôi cũng làm quản-lý tiệm ngủ Pháp-việt Khách-lầu số *153-155* đường Catinat, tôi mới sửa lại cho vừa ý quí ông và quí bà, phòng rộng mát, sạch sẽ, có dường sắt, ván gỗ, nước trà và có chỗ tắm gội thong thả, xin quí ông quí bà thừa dịp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt Khách-lầu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng tiếp rước quí ông quí bà luôn luôn.

Giá tiền phòng

Ngoại hạng	24	giờ	1$60
Hạng nhứt	24	«	1 40
— nhì	24	«	1 20
— ba	24	«	1 00

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó ; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lòa hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi./.

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE

GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NÍ-XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, màng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

Phnom-Penh Bazar

TRƯỜNG-XUÂN

Giá bán sỉ

Núc áo bành tô màu ka-ki n° 5503 — 12 núc.	0$35
Kiền để hình chụp, máy chạm lộng, xuy vàng, kiền dày, cắc bìa (forma visite) 0m066 × 0m09 — 12 cái.	3 50
Hình búp bê (poupée) mặc áo có ren — 12 con.	2 50
Cán viết đựng mực ngòi xuy vàng n° 2925—12 cây . . .	3 20
Giấy viết thơ có gạch hàng — 0m22×0,13 mỗi xấp 100 tờ đôi — 12 xấp.	5 00
Bâu trắng để lót cổ áo dài (Annam)— 12 cái	1 70
Khăn bàn lông dệt bông hoa hòe, 0m67×1m45—12 cái . .	9 00
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đôi có màu — 12 hộp.	8 5
Kiền để lộng hình, bìa xuy ni-kên, có bông nổi — 0m11 × 0m16 — 12 cái	5 10

Gởi contre remboursement.

LÝ-HỮU-DƯ.

25-26 Quai Piquet Phnom-Penh.

MẤT TRÍ KHÔN

(NÃO BỊNH)

Sự mất trí và não-bịnh bởi nơi não-cân có bịnh. Ai mà có bịnh ấy chẳng chầy thì kíp phải lẫn lộn. Thậm chí ngày kia đi chơi rồi về quên lửng cái tên của mình, quên đến chỗ ở chỗ ăn; nếu bằng chẳng có thì chép mà đề hờ trong túi, có lẽ phải xa quê lạc kiếng mà chớ?

Muốn cho khỏi mang cái bịnh dữ tợn ấy thì phải dùng một thứ mảnh dược hay bổ huyết hiệu là Pilules Pink (*Bổ hoàn linh-đơn*).

Những người đờn ông đờn bà mang bịnh, khiếm huyết, muốn cho khương cường tráng kiện như anh em chúng bạn vậy thì chang khó gì. Một phải uống thứ thuốc Pilules Pink nầy là thứ bổ huyết bổ cân thượng đẳng hay lắm. Thuốc Pilules Pink nó làm cho mình nhiều máu, làm cho khí huyết tinh anh, làm cho hưng vượng cân bộ. Uống nó được lâu thì mình sẽ đặng mạnh giỏi sức khỏe luôn luôn, che đến đời sẽ lấy làm lạ sao mình mau mạnh giỏi như vậy kia!

PILULES PINK

(*Bổ hoàn linh-đơn*)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trữ tiệm thuốc của ông MARI et LAURENS Pharmacie de Formale, Saigon.

Mỗi hộp giá là 3 quan 50 ; 6 hộp 17 quan 50.

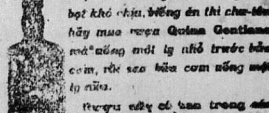

THUỐC HAY

(*Le meilleur des médicaments*)

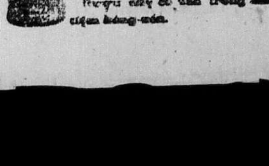

Nếu chư-tôn đau tì vị, ăn không được tiêu, trong bao tử hay bàn bạt khó chịu, bồng ăn thì chư-tôn hãy mua rượu Quinin Gentiane mà uống mỗi lần trước bữa cơm, rồi sau bữa cơm uống một lần nữa.

Rượu nầy có bán trong các tiệm bông-mán.

XÀ-BÔNG MẠT-XÁY

Hiệu con chim Ác-ít

HÃO-VĨNH Công-ty

(Hãng Annam)

146 bis, Rue Lefèbvre, Saigon

AGENTS EXCLUSIFS

XÀ-BÔNG MẠT-XÁY

Hiệu con chim Ông

HÃO-VĨNH Công-ty

(Hãng Annam)

146 bis, Rue Lefèbvre, Saigon

Cách làm mau té tiền

Viết thơ cho hãng Annam, Hảo-vĩnh Công-ty, 146 bis Rue Lefèbvre biểu gởi contre-remboursement (cách tiền trao của lãnh nơi nhà dây thép một hộp một trăm ve dầu Essence de menthe, hiện Lò-tiên, tốt nhứt trong cõi Đông-dương, giá là mười lăm đồng (15$00) mà thôi. Về bán lẻ lại cho trong vòng quen lớn một ve hai cắt (0$20) — mỗi ve lời 5 su, một trăm ve lời 5 đồng bạc, mười hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc !

Viết thơ đi, đừng bỏ qua dịp làm té tiền, uổng lắm. Ban đầu lời ít sau lời nhiều, bán buôn quen thói, làm giàu chẳng bao lâu !

Cho không ! Hãy coi cho kỹ. — Kể từ ngày nay một trăm người nào gởi thư đến mà mua dầu trước, hãng Annam Hảo-vĩnh Công-ty sẽ vui lòng gởi cho không một kilo xà-bông mạt-xáy thiệt, hiện ngựa một sừng, (La Licorne), tốt nhứt trong cõi Đông-dương *hay là* một ve dầu thơm Essence pour Lotion : Eau de Cologne, Quinine, foin coupé để làm đủ một lít các thứ dầu thơm ấy, tùy thích ai muốn thứ nào cũng được !

Hãy viết thơ mau đi, đừng bỏ mất cơ hội làm té tiền uổng lắm.

Hãng Annam, Hảo-vĩnh & Cº,
146 bis Rue Lefèbvre Saigon,
Kính đốn.

SOCIÉTÉ DES TABACS
DE L'INDOCHINE

(Đông-dương Yên-thảo Công-ty)

Tư-bổn : 6.000.000 fr.

Sở chính Công-ty tại **PARIS**

Sở Cai-trị và nhà công-xưởng tại **HANOI**

Trại trồng thuốc lá tại **KIM-XUYÊN** và **VĂN-KHÊ**

THUỐC CHƯA VẤN VÀ THUỐC VẤN RỒI

HIỆU

« COQ » (Con Gà)

Vị ngon — Giá rẻ — Nên hút

VÀI THỨ THUỐC LÁ VẤN RỒI HIỆU

PAGODE (Cái chùa)

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀN

THIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của đang hương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế hương của quan hương-y Guillié lấy làm thần hiệu trong những bịnh HƯ PHẾ, đau trong TỲ VỊ, đau nơi THẬN TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MÌNH, MỎI VÕ DA, bịnh CHỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH BẠI, BỊNH CÙI, GHẺ CHỐC NGOÀI DA và bịnh có TRÙNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là cách thứ THUỐC XỔ rất hiền và rất hiệu nghiệm làm cho KUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bịnh gốc bởi ĐÀN hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đàn nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

nếu sánh với thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan hương-y Guillié.

Những chỗ trên thuốc đây là nhà : PAUL GAGE FILS, chánh hạng bào chế y-dược, đường GRENELLE St GERMAIN số 8, ở tại đô thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC NƠI PHÁP MÀ BÁN.

KHOÁN CHẤT THỦY

(Nước suối khoáng thiên nhiên)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

VICHY GRANDE-GRILLE

VICHY HOPITAL

VICHY-ÉTAT hiệu tế

PASTILLES VICHY-ÉTAT

VICHY-ÉTAT

Có MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO HÃNG ĐỨC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Etienne

Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur

Đường SAIGON Cafinat số 36

Có bán SÚNG

THUỐC ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ

và đồ NỮ-TRANG. Bổ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vầy :

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON.

Saigon — Imp de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le visage à
Trois mille exemplaires
Saigon le 6 Février 1920